

Sivistyspalvelut korona-aikana ja sen jälkeen, ajatuksia opetus- ja kulttuuriyksiköstä

Irmeli Myllymäki
@twitter

Kuntien tilanne ja tarpeet

- Tällä hetkellä voimat menevät koronasta selviytymiseen, exit suunnitelmat kunnissa ja koulutuksen järjestäjillä ovat vielä hahmottumatta
- Poikkeustilanne vaikuttaa moneen tasoon: lapsiin ja nuoriin, perheisiin, henkilöstöön, palvelun järjestäjiin jne
- Erityinen huoli niiden oppilaiden/opiskelijoiden ja perheiden selviytymisestä, joilla on normaalioloissakin paljon haasteita
- Toteutunut valtava digiloikka opetuspuolella, mutta myös kulttuuripalveluissa -> Miten hyvät innovaatiot ja uudenlainen osaaminen saadaan elämään myös poikkeusolojen jälkeen?
- Kesäajan toimenpiteet: tarvitaan uudenlaisia toimia pienten koululaisten kesätoiminnan osalta
- Varhaiskasvatus toimii normaalisti, mutta lomautukset, yksityisen toiminnan tilanne ja lasten määrä kesällä vaatii erityistä suunnittelua
- Rajoitusten epäselvyys vaikeuttaa valmistautumista syksyyn (mitä toimenpiteitä on elokuussa voimassa?) -> kunnat joutuvat valmistautumaan palvelujen järjestämiseen erilaisilla skenaarioilla

**Oletus: syksyllä ei palata
täysin koronaa edeltävään
aikaan eikä toiminta
käynnisty entisenlaisena**

Siirtyminen ”uuteen normaaliin”

- Normaal aikaan paluu tarkoittaa normaalia lainsäädäntöä; onnistuuko nykykäytännöistä poisoppiminen ja miltä osin se tarkoittaa paluuta vanhaan?
- Odottavatko huoltajat poikkeusajan valinnanmahdollisuuksia ja joustoja myös normaalilainsäädännön aikana?
- Miten löydetään hyvä uusi normaali: korona-ajan hyvien oppien vaaliminen - poikkeusolojen joustoista luopuminen
- Osaamiserot ja tuen tarve selviää tarkemmin, kun oppilaat/opiskelijat sekä opettajat palaavat kouluun -> rauhoitetaan paluu arkeen
- Pudonneiden kartoitus ja yhteydenotto; etsivä nuorisotyö ja oppilaitokset/koulutuksen järjestäjät
- Monialaisen yhteistyön tarve korostuu poikkeustilanteessa ja paluussa uuteen normaaliin; koulutus ja varhaiskasvatus ei pysty ratkomaan kaikkea
- Hyvät LAPE-toimintamallit käyttöön
- Tarvitaan tutkimuksia ja selvityksiä koronatoimenpiteiden vaikutuksista sivistyspalveluissa (mm Karvi)

Korona-exit sivistyspalveluissa 1/2: kesä 2020 ja paluu kouluun

Hyvinvointi

1. Lapsille tarvitaan kesätoimintaa 2020 (kerhoressin käyttö, kesäkerhot poikkeustoimin, järjestöjen tarjonnan tukeminen)
2. Oppilas- ja opiskeluhuollon lisäresurssitarve (psykologit, kuraattorit)?
3. Ryhmäkoot?

Oppiminen

1. Kouluun siirtymisen tukeminen kesätoiminnassa
2. Osaamisvajeen selvittäminen
3. Tuntiresurssin lisäämistarve? (tukiopetus, erityisopetus ym)
4. Oppilaan/opiskelijan tuen muut lisäresurssit? (avustajat, ohjaajat)

Yhteistyö

1. Toimialat ylittävä hyvinvointi-johtaminen (tiedonkulku, ennakointi, ratkaisut)
2. Kriisivalmiussuunnittelu
3. Hyvät SISOTE- ja LAPE-käytännöt
4. Järjestöt
5. Kuntapäätäjien tuki, päätöksenteko-prosessit

Korona-exit sivistyspalveluissa 2/2: uusi normaali ja koronan opit

1. Etäopetus:

- Mihin laki taipuu normaaliajan perusopetuksessa?
- Joustoa järjestämismuotoihin (saavutettavuus)
- Miten opettajien etäopetusosaamisen digiloikkaa voidaan ylläpitää, kehittää ja hyödyntää jatkossa?
- Oppilaiden ja opiskelijoiden vahvistuneet digi-valmiudet – ylläpidetään ja edistetään

2. Kirjastojen, kulttuuritoiminnan ja nuorisopalvelujen digiloikka: mitä jää elämään?

3. Tutkimukset ja selvitykset koronan vaikutuksista (Karvi, ITLA jne)

4. Kriisivalmiuden vahvistaminen nykyhetkeen ja seuraaviin koitoksiin

5. Yhteistyön mallien kehittäminen eri ulottuvuuksilla

- Kunnan eri toimialat yhdessä
- Kunnat ja järjestöt/vapaaehtoiset
- Oppilaitokset ja kodit
- Päätöksentekijät ja virkakoneisto

Keskustelun avauksia

- **Kesäajat toimet:** rajoitukset ovat voimassa, mutta pienille koululaisille tarvitaan kesäajan toimintaa -> rajoitukset huomioon ottavia uusia järjestämistapoja
- **Lisäresurssien ohjaaminen kunnille ja koulutuksen järjestäjille**
  - Oppimiseen ja hyvinvointiin
  - Ohjataanko peruspalveluiden valtiosuuden kautta vai oppilaskohtaisesti?
- **Kunnan velvoitteet ja rooli uudessa normaalissa:** Minkälaiseen palveluiden tarjontaan ja valinnanmahdollisuuksiin yhdenvertaisuuden periaate ulottuu, kun poikkeusolojen lainsäädäntö lakkaa?
- **Pitkä aikaväli: Korona-ajan digiloikan hyödyt käyttöön**
  - Etäopetus perusopetuksessa: Mitä lainsäädäntö mahdollistaa normaalioloissa?
  - Etäopetuskäytäntöjen kehittyminen ja opettajien osaamisen vahvistuminen – miten jatkamme hyvää kehitystä?
  - Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen digitaaliset innovaatiot ja käytännöt elämään